

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.059/2020/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Perenyei és Társa Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Dr. Koch Richárd ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Sági György ügyvéd

A per tárgya: kölcsön megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 57.Pf.632.985/2019/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság, 18.P.300.811/2017/31. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a lenem rótt 1.114.200 (egymillió-száztizennégyezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődje, 2008. június 18-án devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződést kötött az alperessel. A kölcsön összege 30.008 svájci frank, a törlesztőrészletek száma 84, a törlesztőrészletek összege 579,41 svájci frank, a THM évi 17,18 %, az ügyleti kamat évi 10,4 %, a kezelési költség évi 3 % volt. A szerződés mellékletét képezte a felperesi jogelőd által készített kockázatfeltáró nyilatkozat is.
- [2] A szerződő felek a kölcsönszerződést 2011. április 18-án módosították oly módon, hogy a törlesztést hat hónapra felfüggesztették, amely időszak alatt az alperesnek csak 20.000 Ft összegű havi törlesztő-részletet kellett fizetnie. A szerződésmódosításban a felek rögzítették, hogy az adós tartozása 22.527,65 svájci frank volt. A szerződő felek 2011. december 1-jén a szerződést újra módosították oly módon, hogy az alperes törlesztését hat hónapra ismételten felfüggesztették, amely időszak alatt az alperesnek csak 20.000 Ft összegű havi törlesztő-részletet kellett fizetnie, a

hátralévő futamidőt 56 hónapra módosították. A szerződésmódosításban az alperes elismerte, hogy tartozása ekkor 23.603,33 svájci frank volt.

- [3] A felperesi jogelőd 2013. február 18. napjával azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést, mert az alperes nem teljesítette a kölcsön visszafizetésére vonatkozó kötelezettségét. A felperesi jogelőd 2013. március 8-án a felperesre engedményezte a kölcsönszerződésből eredő az alperessel szemben fennálló lejárt követelését.
- [4] A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben (a továbbiakban: DH1. tv.) rögzített elszámolás szabályairól és egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban DH2. tv.) értelmében a felperesi jogelőd elszámolt az alperessel, és megállapította, hogy 3.646,95 svájci franknak megfelelő összeget tisztességtelenül számított fel. Az alperes a felperestől, mint követeléskezelőtől nem kérte külön elszámolás elkészítését. A felperes 2016. január 15-én tájékoztatta az alperest tartozásának az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről a 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3. tv.) rendelkezéseinek megfelelően - forintra történő átváltásának lehetőségéről. Tekintettel arra, hogy ennek mellőzését az alperes a törvényes határidőn belül nem kérte, a perbeli kölcsönszerződés a törvény erejénél fogva akként módosult, hogy a tartozás összege 10.532.965,- Ft, a kölcsönszerződés devizaneme pedig forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk) 242. § és 523. § (1) bekezdése alapján 11.142.389,-Ft tőke, ezen összegből 7.471.043 Ft után 2016. június 15. napjától évi 12,9 % mértékű késedelmi kamat, továbbá 375.144,-Ft után 2016. június 15. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes a követelés engedményezése óta sem teljesítette fizetési kötelezettségét, noha a felperes már 2015. július 23-án kedvezményes ajánlatot tett a részére. Utalt arra, hogy az alperes a felperesi jogelőddel kötött szerződésmódosításokban már két alkalommal is elismerte tartozását. Az alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakra előadta, hogy az általa hivatkozott kölcsönszerződések egymástól függetlenek, így az előadottak nem a perbeli szerződéssel kapcsolatosak.
- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, azt jogalapjában és összecszerúségében is vitatta. Hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés megkötésére több más, a felperesi jogelőddel kötött szerződés megkötésével összefüggésben került sor. Azért volt szükség a perbeli szerződés alapján további kölcsönösszeg felvételére, mert az általa megkötött másik szerződésben a felperesi jogelőd megtévesztő tájékoztatást nyújtott részére a kezdeti hat hónapos időszakra megállapított kedvezményes törlesztőrészlet összegéről. Arra is hivatkozott, hogy a követelés alapjául szolgáló kölcsönszerződés érvénytelen, mert az különnemű árfolyamok („árfolyamrés”) illetve az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét biztosította a felperesi jogelőd számára, amely kikötés tisztességtelen, továbbá a felperesi jogelőd nem biztosította a szerződéskötést megelőzően részére azt, hogy a szerződés általános szerződési feltételeit megismerhesse.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 11.142.389 Ft-ot, ezen összegből 7.471.043,-Ft után 2016. június 15. napjától évi 12,9 %-os, 375.144 Ft után pedig 2016. június 15. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

- [8] Ítélete indokolása szerint az rPtk. 523. § (1) bekezdése, 205/A. § (1) bekezdése, 205/B. § (1) bekezdése, a DH1 tv. 3. § (1), (2) és (5) bekezdései, a 4. § (1), (2), (2a) és (3) bekezdései, a DH2 tv. 3. § (1) bekezdése, a 18. § (5) bekezdése és a 38. § (6) bekezdése alapján az alperes hivatkozásait nem találta megalapozottnak.
- [9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokai alapján – helybenhagyta. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy még ha az alperes olyan kölcsönszerződéseket is kötött a felperesi jogelőddel és az O Zrt.-vel, amelyek szoros kapcsolatban is álltak a perbeli kölcsönszerződéssel, ezek jogi értelemben akkor is önálló jogügyletek. A felperes követelése alapjául szolgáló kölcsönszerződésben meghatározásra került a felek szolgáltatása és ellenszolgáltatása, és az nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely más szerződésre utalna, annak rendelkezéseitől tenné függővé a perbeli szerződésből eredő kötelezettségek teljesítését. Az alperes érvénytelenségi kifogásai pedig jellemzően nem a perbeli szerződésre, hanem az O Zrt.-vel kötött lakáshitel szerződésre vonatkoztak.
- [10] Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) gyakorlata, összhangban a magyar bírói gyakorlattal valamely szerződés érvénytelenségének hivatalbóli vizsgálatát akkor teszi a bíróság kötelezettségévé, ha az ehhez szükséges ténybeli és jogi elemek maradéktalanul a rendelkezésére állnak. Az alperes az általa nem is a perbeli szerződéssel kapcsolatban előterjesztett érvénytelenségi kifogásait illetően még teljeskörű tényelődást sem tett.
- [11] A perbeli szerződéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a szerződésmódosítások a tartalmukat tekintve az rPtk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerést is tartalmaztak, így az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető vagy a felperes követelésének alapjául szolgáló szerződés érvénytelen.
- [12] A másodfokú bíróság megítélése szerint a perbeli szerződéshez kapcsolódó külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat megfelelt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) bekezdésében és (7) bekezdésében, valamint az EUB C-51/17. számú ítéletében foglalt követelményeknek. Abból az általánosan tájékozott és körültekintő átlagos fogyasztó számára is felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés jelentős gazdasági következményeket jelenthet a szerződésből eredő kötelezettségeire nézve.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. § (3) bekezdésének a) és b) pontjába, 276. § (1) bekezdésébe és 346. § (5) bekezdésébe, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:3. §-ába, a fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. 5. § (2) és (3) bekezdéseibe, 21/A. § (2) bekezdésébe, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe és XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő. Nem felel meg az EUB C-51/17., C-118/17. és C-260/18. számú számú döntéseinek, és a 13/93/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) rendelkezéseinek.
- [14] Állította, hogy nem volt megfelelő a részére adott tájékoztatás az árfolyamkockázat viselésével összefüggésben az EUB hivatkozott ítélezési gyakorlata szerint elvárt minimális tartalmi követelmények hiányában. A másodfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, megállapításai ellentétesek a felülvizsgálati kérelemben felhívott anyagi jogi rendelkezésekkel. A lefolytatott eljárás nem volt tisztességes, az sérti a Ptk. és az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit.

- [15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A Kúria előjáróban rámutat, az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben (a továbbiakban: 1/2016. PK vélemény) írtak értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel. Az rPp. 272. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, a másodfokú határozat közlésétől számított hatvan nap áll rendelkezésre. A törvényben megállapított határidő nem hosszabbítható meg, azt a Kúria sem engedélyezheti, ezért a 60 napon túl előterjesztett beadványokban megjelölt, illetve a felülvizsgálati tárgyaláson előadott – a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelemben nem szereplő – további kifogások, jogi érvelések, az ezekben előadott új jogcímekre történő hivatkozások érdemben nem vizsgálhatók. A felülvizsgálati kérelmet ugyanis a felülvizsgálati határidő elteltét követően az rPp. 273. § (5) bekezdése értelmében nem lehet megváltoztatni vagy kiegészíteni, és – amint arra a Kúria az 1/2016. PK vélemény 7. pontjában rámutatott – a beadvány tartalmi hiányainak pótlására sem kerülhet sor.
- [17] A kifejtetteknek megfelelően a Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a 2020. január 20-án, a felülvizsgálati határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a törvényi határidőn túl a felülvizsgálati kérelem kiegészítésében előadottakkal érdemben nem foglalkozhatott.
- [18] A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [19] A felperes keresetét még a Pp. hatályba lépése előtt nyújtotta be, így az eljárásra – ideértve a felülvizsgálati eljárást is – az rPp. (vagyis az 1952. évi III. tv.) rendelkezései voltak irányadóak. A perben eljáró bíróságok ítéleteikben következetesen az rPp. rendelkezéseire hivatkozással hozták meg döntésüket. Az alperes felülvizsgálati kérelmében megsértett eljárási jogszabályhelyenként a Pp. egyes rendelkezéseit jelölte meg, amelyek jelen eljárásban nem voltak alkalmazandók figyelemmel a Pp. 630. § (1) bekezdésében írtakra, így a jogerős ítélet a Pp. rendelkezéseit nem sértheti.
- [20] Anyagi jogszabálysértésként a Ptk. 1:3. §-ának megsértésére hivatkozott. Ezt a jogszabályi rendelkezést sem sértheti a jogerős ítélet, mivel a jogvita alapjául szolgáló szerződés megkötésére, annak módosításaira még a Ptk. hatályba lépését - 2014. március 15-ét - megelőzően került sor. Itt is a perben eljáró bíróságok döntésüket, jogi érvelésüket az rPtk. egyes rendelkezéseire alapozták.
- [21] Az alperes felülvizsgálati kérelmében ugyancsak hivatkozott a 2009. évi CLXII. tv. 5. § (2-3) illetve 21/A § (2) bekezdésében írtakra, mint megsértett jogszabályhelyekre, de azt maga is rögzítette, hogy ezek a szabályok a perbeli szerződés megkötését követően léptek csak hatályba, így megsértett jogszabályhelyként nem értelmezhetők. Az az érvelés pedig, hogy a fogyasztói irányelv rendelkezéseit sértették meg a perben eljáró bíróságok önmagában azért nem volt érdemben vizsgálható mivel a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának feltétele figyelemmel az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező 1/2016 PK véleményben írtakra, hogy meg kell jelölni a megsértett jogszabályhelyet, valamint a jogszabálysértés indokát is elő kell adni, amely feltételrendszer nem valósult meg, figyelemmel a [16] pontban kifejtettekre.

- [22] Az Alaptörvény két rendelkezésének, a tisztességes eljáráshoz, illetve a jogorvoslathoz fűződő jog megsértését is állította az alperes felülvizsgálati kérelmében. A Kúria rámutat arra, hogy önmagában egy jogkérdés esetleges téves megítélése, az EUB jogértelmezésének az alperes szerint nem megfelelő követése a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértését nem jelenti, úgy szintén nem állapítható meg a jogorvoslati jog sérelme amiatt, hogy az alperes megítélése szerint a másodfokú bíróság nem kimerítően indokolta meg döntését. Mindez az állított jogszabályhelyek, más jogszabályi rendelkezések megjelölése mellett, a jogi álláspont részletes kifejtése esetén lett volna érdemben vizsgálható.
- [23] Mindezek alapján a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket nem sérti, ezért a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [24] A Kúria döntése alapján a felülvizsgálati eljárásban is pervesztes alperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes – 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított – ügyvédi munkadíjából álló felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére. Ennek mértékét a pertárgyérték és a kifejtett jogi képviselési tevékenységgel arányosan mérsékelt összegben határozta meg, amely az áfá-t is tartalmazza. Az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [25] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [26] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2020. december 1.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztségviselő